

Múzejné noviny

VYCHÁDZAJÚ PRI PRÍLEŽITOSTI MEDZINÁRODNÉHO DŇA MÚZEÍ

HUMENNÉ, MÁJ 2016

Na budúci rok uplynie sedemsto rokov, odkedy bolo prvýkrát na našom území písmom zaznamenané meno rodu Druget. Nasledujúcich tristo rokov bol vývoj okolitých mestečiek s Drugethovcami nerozlučne spätý a ich účinkovanie zanechalo na teritóriu Horného Zemplína nezmazateľnú kultúrnu, politickú a hospodársku stopu.

Hmotným dokladom vplyvu slávneho a v panovníckej priazni cteného rodu Drugeth je dodnes zachovaný renesančný kaštieľ – súčasné sídlo Vihorlatského múzea v Humennom. Je viac než symbolické, ako nám dejinné udalosti umožňujú spoznávať renesančný kaštieľ stojací na stredovekých hradných základoch. V architektúre a zariadení historického objektu je uchovaná kultúrna pamäť ako trvalo prítomná história udalostí siedmich storočí.

Pozorovanie premien objektu kaštieľu ako kultúrnej pamiatky, miesta oddychu a vzdelávania, priestoru, v ktorom sa odvíjali ľudské príbehy je spoznávaním genia loci – jedinečnej atmosféry miesta, v ktorom sa odohráva aj naše jestvovanie. Vykročili sme na cestu spoznávaní minulosti, ktorá vedie k vytváraniu vzťahu ku svojim koreňom. Múzeum je na tejto ceste sprievodcom, uchovávateľom pamäte pre budúcu generáciu. Aj naše stopy sa dnes ukladajú do „kameňa“ – budú súčasťou kultúrnej pamäti miesta a pilierom poznania prebiehajúcich dejov.

Fedič
riaditeľ múzea

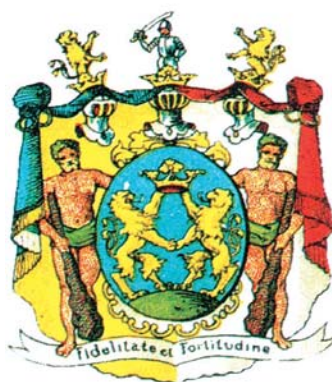

Kaštieľ v Humennom v prvej polovici 20. storočia a erb rodu Andrásy

Novodobá história miestneho kaštieľa sa po takmer siedmich storočiach existencie sídla humenského panstva začala odvíjať od roku 1963. Dňa 24. apríla 1963 bol kaštieľ v Humennom vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku a zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky pod evidenčným číslom 109/1 ako súčasť hmotného kultúrneho dedičstva.

V interiéroch renesančného kaštieľa s pôvodným mobiliárom, umeleckými dielami a architektúrou vznikla na začiatku 70. rokov 20. storočia prvá múzejná expozícia utvárajúceho sa vlastivedného múzea. Vzájomná koexistencia múzejnej inštitúcie a historickej pamiatky sa v priebehu viac než polstoročia stala determinantom múzejnej komunikačnej stratégie založenej na regionálnej ukotvenosti múzejných výstupov. Táto symbióza je zároveň prostriedkom a odrazom podmienok náročného procesu premeny historického objektu na kultúrne dedičstvo ako výrazu historickej a sociálnej identity regiónu.

Transformácia objektu kaštieľa do polohy múzejnej inštitúcie odštartovala proces odborného výskumu, spracovávaní poznatkov a prezentácie kaštieľa ako múzejného produktu vysokej umelecko-historickej hodnoty. Mini-

málne v poslednom desaťročí sa intenzívne a cieľavedome usilujeme o to, aby každý „záťah“, vrátane stavebných zázkrokov v našich historických priestoroch, podliehal dôkladnej príprave s odborným odôvodnením, posúdením a profesionálnou realizáciou. Objekt kaštieľa, nádvorie a blízke okolie ako pozoruhodný činiteľ samotnej múzejnej prezentácie, estetizácia múzejných expozícií, nové podujatia a služ-

by poskytované múzeom a v neposlednom rade budovanie

Návraty v čase

technického zázemia pre zamestnancov a návštevníkov sa stali pevným základom novokoncipovaného strategického plánu činnosti múzea.

Spolužitie múzea a kultúrnej pamiatky v našom prípade prešlo viacerými vývojnými etapami. Dnes je súčasne zabezpečený zmysluplný chod múzejnej inštitúcie aj existencia historického objektu ako kultúrnej pamiatky, umeleckej hodnoty a historického prameňa. S múzeom sa historický objekt stáva jednou z muzeálií, ktorej výpoveď je nezastupiteľná a nesfaľovateľná. Tento fakt je určujúcim vzťahovým momentom, ako aj filozofickým fundamentom harmonickej existencie a prezentácie múzeí v atraktívnych historických objektoch.

Mgr. Vasil Fedič

Ľ Izba uhorských kráľov Vihorlatského múzea

Izba uhorských kráľov patrí do komplexu štyroch miestností s neskorobarokovými iluzívnymi nástennými maľbami z obdobia 18. storočia. Zachovala sa na prizemí južného a časti západného krídla renesančného kaštieľa v Humennom. Na obvodových stenách miestnosti je vyobrazených 46 portrétov kráľov a dve podobizne kráľovien.

bie vlády (rok jeho korunovácie a rok úmrtia). V dolnej kazete sa nachádza krátky latinský nápis s výstižným zhodnotením vlády panovníka. Pri niektorých vládaroch toto hodnotenie zdôrazňuje ich povahové vlastnosti, pri ďalších skutky alebo významné udalosti.

Napríklad pod vyobrazením dvadsiateho šiesteho uhorského kráľa Karolom I. Róberta z Anjou (1301 – 1342) je uvedený nápis: „Huic

Galéria panovníkov – kronika uhorských dejín

Pohľad na Izbu uhorských kráľov

Galéria panovníkov začína prvým uhorským kráľom Štefanom I. a jeho otcom kniežaťom Gejzom. Nástennú galériu uzatvára Mária Terézia, ktorá v Uhorsku vládla od roku 1741 ako kráľovná Mária II. Popri kráľoch a kniežatách patrí medzi portréty čestné miesto aj Jánovi Hunyadimu, gubernátorovi Uhorského kráľovstva v rokoch 1446 až 1456.

Panovníci sú vyobrazení vo forme plastických portrétov v kruhových medailónoch a vo forme iluzívnych búst v oválnych medailónoch po obvode celej miestnosti v chronologickom poradí. Pod portrétom každého panovníka je uvedené meno, číselné poradie, pod ktorým vládol ako uhorský kráľ a obdo-

Magno populus renuebat tradere sceptrum; Quid prosit, populus saepe videre nequit. V preklade: „Tomuto vznešenému odmietol ľud zveriť vládske žezlo. Čo osoží, ľud často vedieť nemôže.“ Pri tridsiatom šiestom kráľovi Ľudovítovi II. Jagelovskom (1516 – 1526), ktorý zahynul v rozvodnenej riečke Csele na úteku po prehratej bitke s Osmanmi pri Moháči je vyzdvihnutá práve táto udalosť. Po nej sa totižto hegemonom v centrálnej časti Dunajskej kotliny na vyše polduha storočia stala Osmanská ríša. V origináli: „Una palus nostras spes sorbuit, et decus omne: Heu populi, Mohács, Allia, Panonia!“ (na snímke). V slovenskom jazyku: „Jediná bažina našu nádej a veľkú pýchu pohltila. Beda ľudu, Moháč, Allia, Panónia!“

Napokon, zastaviť a odraziť jeden z mnohých tureckých úderov sa podarilo tridsiatemu deviatemu kráľovi Maximiliánovi Habsburskému (1564 – 1576), ktorý proti Osmanom v roku 1566 zorganizoval veľkú výpravu: „Magnanimus Princeps cum Turcis dimicat ipse. Sit Princeps Heros, mox quoque miles erit.“ V preklade: „Statočný veliteľ sám bojuje s Turkami. Panovník Hrdina bude hneď aj obyčajný vojak.“

Latinské nápisy v Izbe uhorských kráľov sú v súčasnosti predmetom nášho vedeckého výskumu. Podľa našich doterajších zistení boli niektoré texty prevzaté, alebo vo vysokej miere inšpirované textami rozličných kroník a iných dobových písomných prameňov. Zatiaľ sme ako jeden z možných zdrojov identifikovali Obrázkovú kroniku. Podľa našich doterajších zistení s najvyššou pravdepodobnosťou ide o kombináciu textov z viacerých kroník o uhorských kráľoch. Izba tak predstavuje nielen galériu panovníkov, ale aj učebnicu uhorských dejín.

Mgr. Ľudmila Tirpáková

Štvrtá etapa reštaurátorských prác

S finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky prebieha v múzeu od roku 2011 štvrtá etapa reštaurovania unikátnej výzdoby Izby uhorských kráľov s celkovou výmaloú stropu a stien na ploche šesťdesiat a pol metrov štvorcových. Všetky reštaurátorské zásahy, ako aj prvotný prieskum a sondážne práce vykonáva akademický maliar a autorizovaný reštaurátor Ľubomír Čáp. Náročnosť reštaurátorských zásahov súvisí s prekryvaním jednotlivých historických vrstiev a množstvom neodborných zásahov v šesťdesiatych rokoch minulého storočia. V uplynulom roku sa reštaurátorské práce sústredili na obnovu rozsiahlej stropnej maľby. Centrálnu situovanú alegorickú ženskú postavu zobrazujúcu spravodlivosť ohraničuje stuha prerušená dvojicou anjelov nesúcich svätoštetfánsku korunu. V

Stropná maľba v Izbe uhorských kráľov

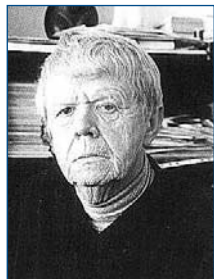

rohoch miestnosti sú vyobrazené dekoratívne motívy vojenských trofejí. Zaujímavosťou sú vyobrazenia podnosov s rybami s druhami nerastov, zeleninou a ovocím v strede troch stien.

Maľby boli najprv očistené, uvoľnené časti omietky a farebných vrstiev boli upevnené na podklad. Z reštaurovanej plochy sa postupne odstránili premaľby a na takto upravenú plochu sa aplikovalo vytmelenie poškodených častí omietky a výtvarné scelenie poškodenej farebnej vrstvy. Ako posledná súčasť obnovy je rekonštrukcia chýbajúcich častí maľovanej kompozície. Všetky odborné práce pri obnove unikátnej výzdoby v Izbe uhorských kráľov prebiehali pod dohľadom Krajského pamiatkového úradu v Prešove.

Dr. Ivana Strakošová

Múzejné návraty významných rodákov

MICHAL ČABALA

Akademický maliar Michal Čabala sa narodil 4. februára 1941 v Čabinách. Ako sedemnásťročný začína študovať v Brne odbor úžitkovej maľby v architektúre. Po ukončení školy krátko pôsobil ako výtvarník v Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku. V roku 1969 pod vedením profesorov Dezidera Millyho, Jána Mudrocha a Jána Matejku ukončil štúdium maľby na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Po absolútoriu pôsobil ako asistent na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Trnave (1969 – 1970). Natrvalo sa usadil v Prešove, kde sa stal súčasťou umeleckého a kultúrneho života. Od roku 1972 pôsobil v slobodnom povolání, bol členom Zväzu výtvarných umelcov a členom prešovského výtvarného spolku KOPA.

Začiatok tvorby charakterizujú figurálne námety z prostredia baletu a divadla, neskôr sa výraznou maliarovou doménou stala krajina. Na obrazoch zachytával šarišskú krajinu, kde sa prejavovala snaha zobrazit celú šírku nálad, atmosféru, jej premenu a dynamiku. Stavebným prvkom jeho diel sa stali široké ťahy štetca a uvoľnený rukopis so zahmlenou škálou farebných zemitých tónov. Krajinu, portréty, zátišia, mestské krajiny a iné motívy maľoval srdcom. Bol maliarom prešovských „Montmartrov“, kde sa ľudia stretávali pri maliarskom stojane v očakávaní chvíle portrétovania. Svoju tvorbu prezentoval na takmer šesťdesiatich kolektívnych výstavách na Slovensku a v zahraničí (Francúzsko, Bulharsko, Poľsko). Absolvoval šesť samostatných výstav. Zúčastnil sa plenérov na Slovensku, v Poľsku a na Ukrajine. Posledná autorova výstava sa konala pri príležitosti jeho 60. narodenín v Múzeu moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach (po dvadsiatich rokoch od prvej výstavy v Prešove). Jeho diela sa nachádzajú v zbierkach múzeí, galérií a súkromných zbierkach. Skonal vo veku 61 rokov v Prešove.

Portrét študentky, olej, 1982
(Zdroj: Internet)

JÚLIUS MUŠKA

Predstavitel' staršej umeleckej generácie Július Muška sa narodil 28.3.1919 v Medzilaborciach. Prvé kresliarske vedomosti získal počas štúdií v Užhorode u majstra Bokšaya. Po maturite na Maďarskom kráľovskom gymnáziu (1939) študoval na Slovenskej vysokej škole technickej (odbor kreslenie) a Prírodovedeckej fakulte pri Slovenskej univerzite (odbor zemepis). Jeho výtvarné kroky na oddelení kreslenia a maľovania viedli M. Benka, V. Droppa, J. Kostka, G. Mallý, J. Mudroch, E. Lehotský, A. Struhár, M. Schurmann.

Počas vojnových udalostí sa autor na dlhých šesť rokov výtvarne odmlčal a venoval sa učiteľstvu. Koncom päťdesiatych rokov pôsobil na Pedagogickom inštitúte, Pedagogickej fakulte v Prešove a UPJŠ v Košiciach, sprvu ako odborný asistent, neskôr ako vedúci katedry a docent. V roku 1972 sa Július Muška stal členom ZSVU. Od roku 1991 bol členom výtvarného spolku KOPA.

Autor debutoval sólovou výstavou v Galérii výtvarného umenia v Prešove v roku 1962. Venoval sa predovšetkým krajinomaľbe, figurálnym námetom a iným kompozíciám a témam. Najradšej zobrazoval prírodu, zachytával jej atmosféru, zobrazoval dedinské zvyky, pracovné činnosti, život na dedine a portréty. Vytvoril tisíce obrazov, v ktorých využíval celú škálu techník a štýlov. Okrem komornej maľby zasiahol svojou tvorbou aj do architektúry, ilustroval a graficky upravoval knihy. Absolvoval niekoľko desiatok samostatných i kolektívnych výstav, plenérov na Slovensku a v zahraničí. Získal niekoľko medailí a ocenení ako umelec a pedagóg. V roku 1984 mu bola udelená medaila za zásluhy o rozvoj múzea SMUK vo Svidníku, v 1996 čestná medaila ako výraz uznania a úcty Šarišskej galérie v Prešove, v roku 2005 bol ocenený Cenou mesta Prešov. Zomrel v roku 2013 v Prešove a za sebou zanechal hodnotné dielo, ktoré je obsiahnuté v mnohých zbierkach.

Moje mesto, 1972 (Zdroj: Internet)

Mgr. Aneta Hafincová

Andrej Gaj (Sukov, 1932 – Prešov, 2016), akademický maliar, bol významným predstaviteľom východoslovenského maliarstva. Študoval na VŠVU v Bratislave u profesorov Čemického, Matejku a Millyho. Pôsobil na Pedagogickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove a neskôr ako umelec v slobodnom povolání. V autorovej tvorbe nachádzame monumentálne diela s čistými líniami prezentované v architektúre i komorne ladené maľby. Tematicky prevažovali

Zanechali tvorivý odkaz

V rámci projektu múzejných návratov významných regionálnych umelcov si Vihorlatské múzeum a široká umelecká verejnosť pripomína nedávny odchod dvoch významných umelcov a ich trvalý odkaz pre verejnosť.

v komornej tvorbe krajiny, portréty, figurálne kompozície a zátišia. V zbierkach Vihorlatského múzea v Humennom sa nachádza šesť autorových diel. Jubilejnú výstavu usporiadalo Andrejovi Gajovi Vihorlatské múzeum pri príležitosti osemdesiatych narodenín v roku 2012.

Mikuláš Klimčák (Humenné, 1921 – Bratislava, 2016), akademický maliar, výtvarné vzdelanie nadobudol na oddelení kresby a maľby Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave a štúdiom na Vysokej škole umelecko-priemyselnej v Prahe na oddelení monumentálneho ma-

liarstva u profesorov Františka Tichého a Jozefa Nováka. Ťažiskom jeho diela je monumentálno-dekoratívna tvorba v celej šírke techník a rôznych materiálov. V komornej tvorbe sa venoval maľbe temperou, akrylom, a grafike. Celý svoj tvorivý život zasvätil sakrálnemu umeniu. Najväčšiu studnicu jeho tvorby tvoria ikony. Námety čerpal z cyrilo-metodskej tradície, slovenskej a kresťanskej histórie a zvyklostí východného obradu. V zbierkach Vihorlatského múzea v Humennom sa nachádzajú tri diela majstra Klimčáka. (R)

Pozvánka do výstavných priestorov Vihorlatského múzea

Pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí

Farebné impresie Miroslava Kudziu

V tvorbe je badaateľný vývoj umelca, kedy prechádzal zo

2016 sa vo výstavnej sieni Oresta Dubaya vo Vihorlatskom múzeu v Humennom uskutoční prierezová výstava obrazov Miroslava Kudziu.

Autor žije a tvorí ako umelec v slobodnom povolání vo Vranove nad Topľou.

Miroslav Kudzia študoval na SPŠ v Spišskej Novej Vsi. Aj keď nemá výtvarné vzdelanie, maľovanie ho úplne pohltilo a naplno sa mu venuje. Je autorom rozsiahleho súboru diel dosahujúceho niekoľko tisíc obrazov. Venuje sa prevažne maľbe realistických krajínok a abstraktnej maľbe plnej geometrických tvarov. V námetoch sa nevyhýba ani figurálnemu zobrazovaniu, portrétovaniu či tvorbe reprodukcii známych malieb svetových umelcov. V krajine prevláda realističnosť zobrazovaného s priznanou farebnosťou krajiny. Nepotláča charakteristické ťahy štetca a využíva jasné sýte farby. Abstraktné obrazy sú plné geometrických tvarov vlniacich sa na plátne.

zobrazovania konkrétnych tvarov k abstraktným, k expresívnemu a dynamickému striedaniu farebných plôch. Fascinuje ho podmorský a hudobný svet, ktorý je mu inšpiráciou v tvorbe. Pracuje a tvorí pri hudbe, keď tóny hudby bezprostredne prežívané prenáša farebne na plátno. Tvorba je kreatívnym premýšľaním o protikladoch každodenného života a hľadaním súladu medzi nimi. Maľuje spontánne, tak ako na neho pôsobia jednotlivé podnety, ktoré vidí či počuje.

Autor vystavuje od roku 1982, keď mal svoju prvú samostatnú výstavu v rodnom Vranove. Odvtedy sa mu podarilo svoju tvorbu prezentovať napríklad aj v New Yorku v Amerike a vo francúzskom meste Toulon.

Zúčastňuje sa výtvarných plenérov a jeho diela sú obsiahnuté v mnohých zbierkach, nielen na Slovensku ale aj v zahraničí.

Mgr. Aneta Hafincová

Legendárium 2

V letnej sezóne 2016 vstupuje Vihorlatské múzeum do spoločného projektu Krajskej organizácie cestovného ruchu Severovýchod Slovenska pod názvom Legendárium 2. Projekt v Prešovskom kraji prebieha druhý rok a je spojením turistiky, vzdelávania a súťaží prostredníctvom návštevy kultúrnych pamiatok a využívania technológií.

Aj My hráme

Účastníci Legendária môžu v Humennom využiť lokalizáciu kultúrnej pamiatky aj priamo vo Vlastivednom múzeu, kde získajú albumy s nálepkami do súťažnej hry a CD nosiče s umelecky stvárnenými legendami o pamätihodnostiach Prešovského kraja. Rovnako súťažná bude multimediálna hra (voľne stiahnuteľná na webe Apple Store a Google Play) s tematikou legiend nachádzajúcich sa aj na CD nosiči.

Veľké putovanie za kultúrnymi pamiatkami a hra Legendária 2 bude prebiehať od 1. júna do 15. septembra 2016. Do projektu sa v tomto roku zapája spolu tridsaťosem subjektov Prešovského kraja. (R)

Príbeh fajky

Vihorlatské múzeum v Humennom ponúka vo svojich výstavných priestoroch ojedinelú kolekciu historických fajok pochádzajúcich z obdobia od 17. do 20. storočia. Unikátna výstava pod názvom Historické fajky, počtom i rôznorodosťou, ponúka viac než tristo artefaktov fajok a predmetov súvisiacich s ich využívaním.

Exponáty pochádzajú s rôznych historických období a území. Vystavovanú kolekciu tvoria miniatúrne i rozmerné fajky, vyrobené z hliny, dreva, keramiky, parožia, morskej peny (sepiolitu) a kombinovaných materiálov. Spomedzi vystavovaných exponátov sa vynímajú bohato zdobené fajky – umelecké diela s rôznorodými námetmi značenia, výjavmi z mytológie, poľovníctva a podobne. Súčasťou inštalovanej výstavy sú predmety bezprostredne súvisiace s využívaním fajok – dózy na ukladanie fajok z rôznych materiálov, rezačka a vrecúška na tabak, stojany a puzdra na zápalky, zapalova-

če, kresadlá, popolníky a podobne. Zaujímavosťou výstavy je kompozícia priestoru výstavy ladená ako oddychový kútik pre milovníkov spoločenského stretávania sa pri fajke.

Výstava prezentuje exponáty ako predmety spotreby určitej skupiny obyvateľstva, ktoré sa časom transformovali na unikátne umelecké diela kopírujúce kultúrne a módné vplyvy od čias ich prieniku z amerického kontinentu do Európy. Do Uhorska priniesli tabak cudzí žoldniers počas tridsaťročnej vojny (1618 – 1648) ako súčasť svojho žoldu. Vďaka vhodnému podnebiu sa v južných častiach rýchlo ujalo jeho pestovanie. Na našom území začali prvé fajky zhotovovať hrnčiarri na prelome 17. a 18. storočia.

Dielne vznikali v strediskách výroby keramiky, medzi inými aj v Humennom. V strednej Európe bolo v tomto období fajčenie vyhradené iba mužom. Fajčenie fajky sa tolerovalo iba u vojakov, sedliakov, remeselníkov a robotníkov.

PhDr. Ivana Strakošová

REKONŠTRUKCIA RENESANČNÉHO KAŠTIEĽA V HUŤENNOM

V roku 2008 sa začala náročná rekonštrukcia kaštieľa zameraná na obnovu technickej infraštruktúry a odstránenie statických porúch. Druhá etapa obnovy budovy kaštieľa v reštaurátorskom režime sa projektovo začala v roku 2012 a stavebno-reštaurátorské práce prebiehali počas uplynulej sezóny. Prácam predchádzal rozsiahly a podrobný reštaurátorský výskum. Výskum v rokoch 2010 – 2011 a návrh na reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky – fasád kaštieľa spracoval akademický maliar-reštaurátor Mgr. Peter Gomboš a akademický sochár Martin Kutný. Reštaurátorským procesom prešli všetky vonkajšie fasády štvorkrídlového kaštieľa, ktorého súčasťou boli opravy kamenných prvkov na objekte kaštieľa. Vyústením týchto prác bude zachovanie funkčnosti, vzhľadu a štatútu historickej budovy.

Sgrafity na severovýchodnom bastióne

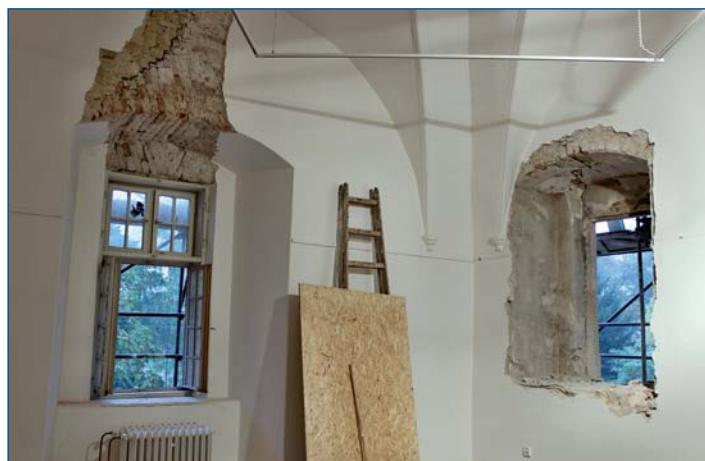
Odkrývanie tajomstiev

Vzhľadom na to, že objekt nebol v minulosti podrobený komplexnému reštaurátorskooarchitektonickému a historickému prieskumu, múzeum usilovalo o to, že rekonštrukcia takého rozsahu bez predmetného prieskumu nebude možná. Výstup z tohto prieskumu má dnes podobu publikácie formátu A4 s 290 stranami. Pre prípravu zámeru rekonštrukcie, spracovanie projektovej dokumentácie a jej schválenie KPÚ v Prešove bol tento prieskum veľkým prínosom. Múzeum bolo pripravené na to, aby Prešovský samosprávny kraj poskytol finančné prostriedky okamžite po ich získaní.

Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky v správe Prešovského samosprávneho kraja vo výške viac než dva a pol milióna eur mohla preto začať za plnej prevádzky múzea. Práce boli zamerané na obnovu všetkých vonkajších fasád, opravu kamenných prvkov a vytvorenie už neexistujúcich ostení, šambrán, strielní a otvorov dvojpodlažného štvorkrídlového kaštieľa. Súčasťou rekonštrukcie bola náročná oprava krovu, zateplenie stropov a výmena medenej strešnej krytiny za hliníkový plech.

Počas reštaurátorských prác boli objavené doteraz pod nánosmi novších omietok prekryté zaujímavé architektonické prv-

čas zásahov na objekte kaštieľa zároveň odkryli a zreštaurovali pôvodné okenné šambrány, ktoré sa počas poslednej re-

Odkrývanie renesančného okna v galerijných priestoroch múzea

ky. Už počas zimných prác sa na bastiónoch na severovýchodnej a severozápadnej strane kaštieľa vynímali obnovené, dnes zreteľne viditeľné, geometrické prvky pôvodnej sgrafitovej výzdoby (pravdepodobne zo sedemnásteho storočia z obdobia Drugethovcov). Reštaurátori po-

konštrukcie v sedemdesiatych rokoch 20. storočia neobnovovali a prekryli vrstvou omietky.

Na takmer šestnást metrovom bastióne na severozápadnej strane kaštieľa boli znovuobjavené a zrekonštruované vežové otvory strielní. Zaujímavými prvkami, ktoré za-

Aliančný erb rodov Andrásy a Szápary na východnej strane kaštieľa

traktívnejší vzhľad vonkajších fasád kaštieľa sú zreštaurované renesančné okná. Návštevníci majú možnosť obdivovať pôvodné okenné architektonické prvky aj z vnútornej strany objektu počas návštevy Galerijnej siene Oresta Dubaya vo Vihorlatskom múzeu, kde bolo objavené nové renesančné okno.

Počas reštaurovania obvodových fasád boli obnovené mnohé reliéfne prvky, predovšetkým na južnej strane nad vstupom do kaštieľa, ale aj na severnej strane budovy. Ide predovšetkým o reliéfne vyobrazenia rodových erbov panovníkov, ktoré neboli pod nánosmi prachu a omietky zreteľne rozpoznateľné. Po ukončení reštaurátorských zásahov bol ponechaný časti severnej a západnej strany kaštieľa renesančný charakter. Južná časť kaštieľa spolu s výzdobou priečelia si uchováva mladší historizujúci profil.

Mgr. Vasil Fedič

REKONŠTRUKCIA RENESANČNÉHO

Objekt národnej kultúrnej pamiatky sa dňa 21. mája 2015 stal staveniskom a stavbu prevzala akciová spoločnosť Metrostav Praha. Prvé stavebné úpravy sa začali za plnej prevádzky tu sídliacej múzejnej inštitúcie dňa 4. júna 2015 a prebiehali aj v zimnom období. Počiatočné práce boli sústredené na rekonštrukciu rozsiahlej strešnej plochy na vonkajšej strane a nádvorí kaštieľa.

Na začiatku novej turistickej sezóny je kompletne zateplená a vymenená strecha a odstránená terasa na západnej strane. Po odvlhčení muriva a vybudovaní kanalizácie bolo murivo staticky zabezpečené a všetky vonkajšie fasády boli obnovené. Súčasťou rekonštrukcie bola úprava pochôdzkovej plochy balkóna na východnej strane a jej odvodnenie, komplexná repasácia okien a mreží, oprava mostíka, obnova balustrády a podstavcov sôch pred hlavným vstupom a výmena vstupnej brány.

História zapísaná

• V rámci pozemných prác bola, v súlade s reštaurátorským zámerom priblížiť sa k pôvodnej podobe kaštieľa, na západnej strane budovy odstránená terasa. Išlo o nepôvodný novotvar z prelomu 60. a 70. rokov minulého storočia. Počas výkopových prác bol objavený rezervoár odtokovej vody, stekajúcej zo západnej časti strechy. Odtiaľ časť vody vsakovala do múrov kaštieľa a ohrozovala objekt. Odstránením terasy došlo k odvodneniu a ochrane muriva. Plocha sa v súčasnosti zatravnjuje a bude súčasťou kaštieľskeho parku.

• Náročná rekonštrukcia strešnej časti kaštieľa prebiehala na ploche takmer 4 500 m². Plochu podkrovia tvorí takmer 2 800 m² (zastavaná plocha 3 730 m², nádvorie 970 m²). Okrem krytiny sa priebežne podľa potreby vymieňalo drevené debnenie a poškodené časti krovu. Práce prebiehali v jednotlivých fázach, nakoľko bolo nutné odkryť časť strešného krovu kvôli poveternostným podmienkam včas prekryť novou krytinou. Celá plocha kaštieľskeho podkrovia bola vyčistená a zateplená. Pôvodná medená strešná krytina bola od-

stránená a nahradená v plnom rozsahu novou jednotnou hliníkovou krytinou. Po obvode v podkroví bolo zároveň domurované chýbajúce murivo pod strechou. Zároveň boli omietnuté všetky komínové telesá.

• Po archeologickom výskume sondážou prebiehala sanácia muriva pod úrovňou a nad úrovňou terénu pozdĺž celého obvodu kaštieľa. Na odvodnenie muriva bola použitá drenáž prostredníctvom fólie, geotextílie a tepelnej izolácie. Okrem južného krídla bola otlčená omietka na ostatných častiach kaštieľa na 95 percent. Reštaurované vonkajšie múry vrátane veží predstavujú plochu s priemernými hodnotami dĺžky stien 74,11 m, výšky stien – krídla 9,5 m, veží 11,19 m, vstupnej veže 15,6 m a priemernou hrúbkou stien 1,125 až 1,525 metra. Všetky zásahy do konštrukcie rozsiahleho objektu podliehali statickému dozoru.

KAŠTIEĽA V HUŤERNOVI

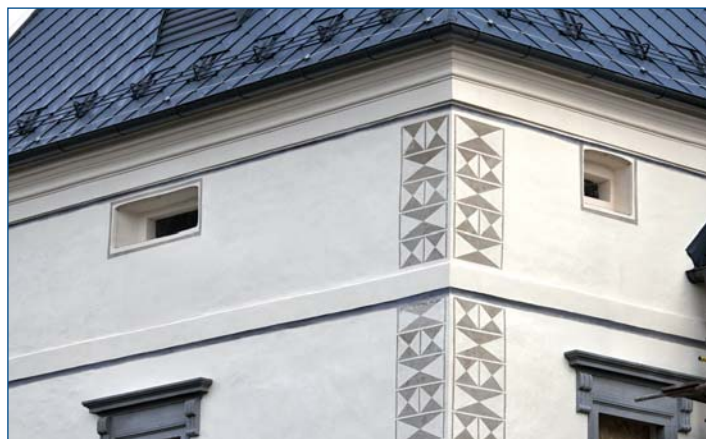
v kameni

• Proces výberu novej strešnej krytiny prebiehal takmer dva roky. Rozhodujúcim kritériom voľby boli špecifiká krovu strechy, jeho nosnosť a tiež nosnosť klenieb a samotnej stavby. Okrem hliníka boli variantmi titán-zinok a pálená

škridla. Výhodou hliníka je hlavne váha. Po posúdení všetkých variant Krajský pamiatkový úrad v Prešove rozhodol, že to bude práve tento materiál. Hliníková krytina sa na historických stavbách používa bežne. Napríklad rôzne farebne upravenú ju môžeme vidieť

vo Viedni, Budapešti či Prahe. Záruka na takúto strechu je 50 rokov. Treba tiež povedať, že keď nikdy nebola pôvodnou krytinou strechy kaštieľa. Bol ňou drevený šindel. O jeho použití sa z množstva závažných dôvodov ani neuvažovalo.

• Pred samotnou obnovou vonkajších fasád kaštieľa poslednou farebnou vrstvou sa na obvodových múroch vykonával sondážny prieskum a sanácia všetkých odhalených trhlín v murive (predovšetkým na severovýchodnom a severozápadnom bastióne). Zreštaurované boli kordónové a korunné rímsy, strielne v nárožiach, novoobjavené šambrány okien na poschodí východného krídla, kamenné šambrány okien na západnej fasáde (poschodie) a severozápadného bastiónu. Spolu bolo takto zrekonštruovaných desať okien, z toho jedno renesančné okno bolo novoobjavené. Súbežne s týmito prácami prebiehalo repasovanie a výroba nových okien a mreží. Celkovo sa zasahovalo na 112 veľkých oknách, jednom

okne s kamenným ostením a 10 pivničných oknách. Na vonkajšej fasáde kaštieľa sa nachádza na južnom krídle 31 veľkých okien, na východnom krídle 28 veľkých okien, na severnom krídle 23 veľkých okien, na západnom krídle 30 veľkých okien. Pritom každé okno má iný rozmer, a na vonkajšej fasáde sa nachádza aj štvoro dverí.

• Komplexná rekonštrukcia obvodových fasád s rozlohou takmer tritisíc metrov štvorcových zahŕňala aj renováciu všetkých historických architektonických prvkov. Okrem obnovy 123 okien a niekoľkých dverí, prebiehali stavebné úpravy na východnej balkónovej terase a na priečelí portálu. Reštaurátorským zásahom prešli aj balustrády na vstupnom kaštieľskom zábradlí a všetky reliéfne erby na fasáde kaštieľa. **Mgr. Vasil Fedič**

REKONŠTRUKCIA RENESANČNÉHO KAŠTIEĽA V HUMENNOM

Všetky práce v rámci rekonštrukcie kaštieľa podliehali schválenej projektovej dokumentácii vychádzajúcej z reštaurátorského zámeru. Zámer i projektová dokumentácia boli schválené Krajským pamiatkovým úradom v Prešove. Na pravidelných konzultáciách sa zúčastňovali zástupcovia investora, dodávateľa, správcu kaštieľa, pamiatkárov, stavebného a autorského dozoru. V prípade potreby sa prizývali špecialisti – statici, reštaurátori, kamenári a neskôr aj poslanci Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja za volebný obvod Humenné.

Kultúrna pamiatka v múzejnej optike

Stretnutie zástupcov investora, dodávateľa, správcu kaštieľa, pamiatkárov, stavebného dozoru, autorského dozoru a poslancov Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja za volebný obvod Humenné na pôde Vihorlatského múzea v Humennom. Na kontrolnom dni sa zúčastnil aj predseda Prešovského samosprávneho kraja Peter Chudík (štvrtý zľava).

Nakoľko majú stavebné zásahy na vonkajších fasádach v prevažnej miere charakter reštaurátorského režimu, všetky postupy rešpektujú rovnako technicko-stavebné, ako aj historicko-umelecké nároky.

V druhej polovici deväťdesiatych rokov pristúpilo múzeum k obnove balustrových parapetov pred hlavným vstupom do kaštieľa, opravám zvlhnutých fasád a komínových telies a k roz-

siahlym prácam statického zabezpečenia zvislých trhlín juhozápadnej veže kaštieľa.

Obnova pôvodnej stredovekej studne na nádvorí kaštieľa, stavebná a reštaurátorská rekonštrukcia interiéru a vonkajších fasád kaštieľa v prvom desaťročí 21. storočia odštartovali zámer správcu objektu Prešovského samosprávneho kraja – prinavrátiť kaštieľu pôvodnú podobu poslednej his-

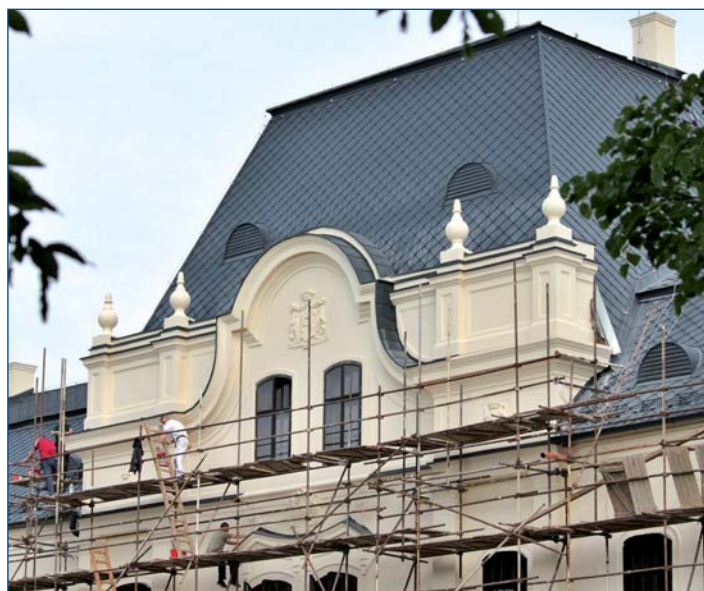
torickej prestavby a zachovať hodnotu kultúrnej pamiatky budúcim generáciám.

Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky renesančného kaštieľa v Humennom ráta v blízkej budúcnosti s pokračovaním obnovy vnútorného kaštieľskeho nádvorja. Reštaurované budú vnútorné fasády vrátane všetkých architektonických prvkov. Naplánovaná je

úprava nádvorja s pokládkou žulovej dlažby, obnovenie kamennej bosáže a vnútorného balkóna. V rámci tejto časti rekonštrukcie bude zároveň riešená aj bezbarierová forma vstupu do kaštieľa.

Všetky reštaurátorské a stavebné zásahy na objekte kaštieľa sledujú spoločný zámer – uchovať dobový charakter stavby z obdobia poslednej andrášyovskej prestavby a po rokoch prinavrátiť tomuto skvostnému architektonickému dielu historickú pravosť, ktorá kultúrnej pamiatke ako informačnému prameňu prináleží.

Mgr. Vasil Fedič

Múzejné projekty na podporu ľudovej architektúry a tradícií

Vyšná Jablonka a Nechválova Polianka

Tradičným podujatím Vihorlatského múzea v Humennom sa v areáli skanzenu stal cyklus stretnutí rodákov a obyvateľov obcí, z ktorých boli do skanzenu Vihorlatského múzea v Humennom premiestnené autentické objekty. Od roku 2011 sa konali štyri takéto podujatia, ktoré pripomínajú pôvod objektov a vďaka ktorým môžu návštevníci obdivovať súčasnú tvár expozície.

Dva ročníky podujatí (2012, 2013) boli realizované s finančnou podporou Nadácie SPP. V roku 2011, kedy vznikla táto myšlienka, sa v skanzene pri drevenom kostolíku sv. Michala Archanjela stretli rodáci a obyvatelia jeho pôvodnej lokality – Novej Sedlice. O rok neskôr zastupovala sninský okres obec Zemplínske Háme, odkiaľ pochádza najväčší a najmladší obytno-hospodársky dom v areáli. V roku 2013 sa stretá-

vali návštevníci s prezentáciou obcí Výrava a Oľšínok z okresu Medzilaborce.

V roku 2015 pripravilo múzeum stretnutie rodákov a obyvateľov obcí Vyšná Jablonka a Nechválova Polianka v okrese Humenné. Súčasťou podujatí boli bohoslužby v kostolíku z Novej Sedlice, vystúpenia folklórnych zoskupení z regiónu, ukážky tradičných remesiel, prehliadky expozície a výstavy. Dôležitou aktivitou prebiehajúcich podujatí bolo spracovanie informačných panelov o objektoch v skanzene, ktoré boli následne umiestnené na exponovaných miestach v pôvodných obciach. Informácie o pôvodných lokalitách môžu nájsť i návštevníci skanzenu na príslušných objektoch. Najdôležitejším atribútom

v našom skanzene

týchto podujatí je vytvorenie priestoru na posilnenie lokálnej príslušnosti a stretnutia rodákov a obyvateľov obcí regiónu.

Podobné podujatie, venované rodákovi a obyvateľovi obce Kalná Rostoka, pripravuje Vihorlatské múzeum v auguste 2016.

Pozornosť kultúrnemu dedičstvu

S finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky vykonalo Vihorlatské múzeum v rokoch 2010 – 2014 opravy striech na deviatich objektoch v expozícii ľudovej architektúry a bývania s finančným nákladom vyše stoosemdesiat tisíc eur.

Cieľom nového projektu boli v roku 2015 opravy dvoch malých hospodárskych objektov, ktoré sú v rámci uchovávaného kultúrneho dedičstva súčasťou expozície. Na sýpke z obce Výrava projekt zahŕňal rekonštrukciu zrubovej a strešnej časti objektu. Na objekte kováčskej dielne z Nechválovej Polianky bola opravená dosková strecha. Celkový rozpočet projektu predstavoval takmer sedem a pol tisíc eur. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Karpatská kraslica 2016

Na pôde Vihorlatského múzea sa v tomto roku konal 24. ročník medzinárodnej výstavy kraslíc – Karpatská kraslica 2016. V tomto ročníku predstavili autori zo Slovenska i zahraničia takmer tisíc rôznorodých kraslíc v šesťdesiatich piatich kolekciách.

Popri najčastejších tradičných technikách zdobenia kraslíc, akými sú batikovanie, voskovanie, drôtovanie a olepovanie, boli na výstave zastúpené aj novšie a stále populárnejšie techniky. Nové postupy zdobenia kraslíc prezentujú hlavne madeira, patchwork, háčkovanie, paličkovaná čipka a quilting. Návštevníci mohli vidieť i kraslice zo šľahaného vaječného bielka. V tomto ročníku boli na výstave prezentované kolekcie autorov kraslíc z Ukrajiny, ktoré sprostredkovalo Zakarpatské oblastné organizačno-metodické centrum kultúry v Užhorode. Aj v tomto roku sa do výstavy zapojili autorky zastrešené kultúrnym centrom v poľskom Przemysli. Počas trvania výstavy boli školám poskytnuté vyučovacie hodiny s ukážkami zdobenia kraslíc.

Stranu pripravil Mgr. Jozef Fundák

INSITA 2015 V SKANZENE

Kamenná plastika, 2015 (Ján Šupler)

Realizovaný ročník projektu uchovávaní a rozvíjania tradičnej ľudovej a insitnej tvorby s medzinárodnou účasťou otvoril novú dekádu podujatí, ktoré si našli svoje zázemie nielen u pozvaných tvorcov, ale aj vo vedomí obyvateľov a návštevníkov mesta v priebehu letnej sezóny.

V aktuálnom ročníku pracovalo v Expozícii ľudovej architektúry a bývania Vihorlatského múzea v Humennom pätnásť tvorcov zo Slovenska, Poľska, Maďarska, Ukrajiny a Srbska. Prostredníctvom vytvorených diel priniesli autori svoje výtvarné posolstvá a obohatili zbierkotvorný fond Vihorlatského múzea v zamýšľanej perspektíve zriadenia stálej galérie insitného a ľudového umenia ako rozšírenia kultúrnej dimenzie lesoparku pri humenskom skanzene.

Podujatie z dlhodobej perspektívy umožňuje tvorivý medzinárodný dialóg kultúr, výmenu poznatkov a zručností a je otvorené vnímaniu výtvarných diel verejnosti v bezprostrednom zážitku z tvorivej realizácie. Svojou jedinečnosťou v motivácii, podpore a rozvíjaní špecifického vizuálneho prejavu sa INSITA stala príležitosťou pre obohatenie letnej kultúrnej ponuky v meste a regióne.

Súčasťou týždenného programu pre účastníkov projektu bol folklórny program, edukačné a poznávacie podujatia a sprievodná výstava z tvorby troch účastníkov podujatia pod názvom Krédo – Viruju, venovaná sakrálnemu prejavu v ikonickej tvorbe. Týždenný autorský realizačný program bol ukončený improvizovanou vernisážou realizovaných diel v skanzene a následným darovaním jedného diela každého účastníka do zbierok Vihorlatského múzea v Humennom.

Mgr. Mária Mišková

Vihorlatské múzeum v Humennom vydalo v uplynulom roku v knižnej podobe štvrtý diel spomienok zo životných príbehov Humenčanov pod názvom Miznúci svet. Publikácia obsahuje písomné záznamy pamätníkov a je obohatená o dobové, dosiaľ nezverejnené fotografie z rodinných albumov. V publikácii zachytené spomienky Humenčanov vznik-

Miznúci svet

li počas osobných stretnutí respondentov, ale aj ako zverejnené záznamy osobných zápiskov a denníkov poskytnuté rodinnými príslušníkmi. Usilím zostavovateľov publikácie je priblížiť čas a atmosféru mesta, v ktorom žijeme prostredníctvom generáčnych príbehov na malom priestore, v ktorých sa respondenti delia o svoje vlastné prežitie a poznanie. Miznúci svet vo svojich pokračovaniach odкрýva svet myšlienok, zamyslení, drobných príbehov ľudí, ktorí sa tu narodili, žili alebo sú v kolorite mesta stále prítomní. A niekedy aj napriek veľkej vzdialenosti.

Projekt zaznamenávaní spomienok a udalostí prebieha od roku 2011. V tomto roku pripravuje múzeum vydanie v poradí piateho dielu.

Mgr. Mária Mišková

Pocta umelcovi, insitnému maliarovi Michalovi Sirikovi

Pri príležitosti nedožitých deväťdesiatich narodenín umelca, insitného maliara Michala Sirika, vydalo Vihorlatské múzeum v Humennom monografiu zachytávajúcu životné dielo autora pod názvom Insitný maliar Michal Sirik. Verejné uvedenie knižnej monografie sa konalo na pôde múzea začiatkom kalendárneho roka za účasti autorovej rodiny, priateľov a priaznivcov

malebných obrazov Michala Sirika.

Michal Sirik (29. 8. 1925 – 15. 12. 2012) sa narodil v obci Sterkovce (dnes Čabalovce) v okrese Medzilaborce. Autor krátko žil na Ukrajine, výtvarnej tvorbe sa začal venovať po roku 1983. Pochovaný je v Medzilaborciach. Michala Sirika dnes mnohí považujú za kronikára rusínskych tradícií, zachytených na obrazoch, ktoré sa stali súčasťou duchovného bohatstva severovýchodného Slovenska.

Koniari IV, 1990

Zber borievok, 1988

Na svojich maľbách autor zobrazoval život vidieckeho ľudu počas každodenných, výnimočných i slávnostných udalostí. Jeho diela sú naplnené atmosférou, tematicky rôznorodé a predovšetkým autentické. Podľa etnografov sú študijným

prameňom vo výtvarnom prevedení.

Monografia o živote a diele Michala Sirika obsahuje biografický, kunsthistorický a etnografický text s vyše osemdesiatimi reprodukciami najvýraznejších výtvarných autorových diel. V zbierkach Vihorlatského múzea v Humennom sa nachádza päť diel z tvorivého umelcovho obdobia rokov 1985 a 1988. (R)

V PRÍRODOVEDNEJ EXPOZÍCII VIHORLATSKÉHO MÚZEA

Amonity Jasenovského a Brekovského hradu

Amonity predstavujú vyhynutú skupinu morských hlavonožcov, ktoré dosiahli vrchol svojho rozvoja v druhohorách a koncom druhohôr aj vyhynuli spolu s dinosaurami. Ich telesné schránky majú tvar dlhého štíhleho kužela, avšak väčšinou

špirálovite zvinutého ako slimák. Veľkosť dosahovali okolo niekoľkých centimetrov, no existovali aj obri s priemerom schránky do troch metrov. Ich skameneliny sa vyskytujú o. i. aj v druhohorných vápencových horninách, pri Humennom je to časť „Krivoštica“ v Humenských vrchoch a veľmi bohatá lokalita sa nachádza v Beňatine, avšak tu už leží bradlové pásmo spadajúce do časti „Popričný“.

V existujúcich kameňolomoch sa tieto skameneliny hľadajú len ťažko (nezvetraná hornina), ale pri archeologickom výskume Jasenovského a Brekovského hradu sa zreteľne oddelené kúsky našli pri podrobnom prehľadávaní hradných sutín (na snímke). Aj keď sú to najčastejšie len úlomky amonitov, môžeme medzi nimi určiť niekoľko rôznych druhov, napr. *Vermiceras spiratissimus*, *Mortoniceras inflatum* a i.

Ing. Vladimír Thomka

Pozorujeme nové druhy fauny v našom regióne

Prírodnou vlastnosťou populácie určitého druhu je zmena jeho početnosti v závislosti na zmenách základných ekologických podmienok, ktoré sú kľúčové pre jeho existenciu. K zmenám prírodných podmienok vo veľkej miere prispieva činnosť človeka, na lokálnej ale aj globálnej úrovni. To vedie k vymieraniu, úbytku alebo k opätovnému zvyšovaniu početnosti niektorých druhov. Z hľadiska územnej ochrany sú dôležité zmeny pozvoľné, v dôsledku ktorých dochádza k posunom v areáloch rozšírenia druhov.

V našom regióne sa tak môžeme stretnúť s „novými“ druhmi živočíchov. Jedným z nich je bobor vodný, ktorý patrí k autochtónnym druhom slovenskej fauny. Je to najväčší európsky hlodavec, ktorý bol pre vzácnu kožušinu, hodnotný tuk a škody, ktoré spôsoboval, v minulých storočiach takmer vyhubený. Do roku 1977 bol uvádzaný v Československu ako vyhynutý druh. Jeho ochrana viedla k obnove populácií v Európe. Na východnom Slovensku sa vytvorila lokálna populácia bobora z jedincov migrujúcich z územia Poľska. Bol pozorovaný na niekoľkých lokalitách v oko-

lí riek Dunajec, Cirocha, Ondava a Topľa. Patrí medzi chránené, ale pre jeho krajinnotvorný vplyv zároveň konfliktne cicavce.

Tetrov hlucháň (snímka hore) je plachý vták a jeho pozorovanie v prírode je vzácné. U nás sa populácie hlucháňov ešte udržali na strednom a severnom Slovensku, ich stavy však sústavne klesajú v dô-

sledku zhoršovania ich životných podmienok. Preto je pozitívnu správou, že prítomnosť tohto ohrozeného vtáčieho druhu bola potvrdená v NP Poloniny, v blízkosti poľskej a ukrajinskej hranice. Ďalší druh, ktorý môžeme po mnohých storočiach opäť vidieť v našich lesoch je zubor lesný. Posledného zubra na území Slovenska vraj ulovil Matej Korvín v 15. storočí. Opätovné navrátenie do voľnej prírody sa začalo v roku 2003 v NP Poloniny a v súčasnosti je to jediné územie na Slovensku, kde zubor lesný žije vo voľnej prírode. Zubria črieda sa pohybuje nad vodárenskou nádržou Starina v katastri obce Stakčín.

V našich lesoch sa môžeme stretnúť aj s „novými“ druhmi. Ide o nepôvodné druhy, ktoré sa vyskytujú mimo svojho prirodzeného areálu, ako aj mimo areálu v rámci svojho prirodzeného rozptylového potenciálu.

Takýmto druhom je aj psík medvedíkovitý, s ktorým sa môžeme stretnúť aj v našom regióne (snímka dole). Je to malá šelma, ktorá postupne rozširuje areál svojho výskytu. Tento živočích sa pôvodne vyskytoval v Juhovýchodnej Ázii, na Sibíri, v Japonsku. Pre kožušinový chov ho doviezli na Ukrajinu a odtiaľ sa začal úspešne rozširovať na západ. Aj keď patrí medzi psovité šelmy, ide o všežravca a nevie štekať. Pre našu prírodu znamená ako nepôvodný druh pomerne veľké nebezpečenstvo. Keďže vie dobre loziť, ohrozuje hniezda vtákov, ktoré nevedia čeliť takejto hrozbe. Pre človeka je nebezpečný tým, že prenáša besnotu a pásomnicu líščiu.

RNDr. Zuzana Andrejčáková

Medzinárodný deň múzeí

GPS súradnice: kaštieľ: N 48 56.324 E 21 54.449
skanzen: N 48 56.406 E 21 54.504

Adresa: Vihorlatské múzeum v Humennom
Námestie slobody č. 1
066 18 Humenné

Telefón: +421 57 7752240
e-mail: sekretariat@muzeumhumenne.sk
web stránka: www.muzeumhumenne.sk

Program MDM 22. 5. 2016

PROGRAM V KAŠTIELI

14.00 – 18.00 hod.

Prehliadka expozícií a výstav:

Umelecko-historická expozícia
Sakrálna expozícia
Prírodovedná expozícia

Výstavy:

Historické fajky (17. – 20. stor.)
Miroslav Kudzia - Farebné impresie

18.00 hod.

Vystúpenie akordeónového súboru (ZUŠ Humenné)

PROGRAM V SKANZENE

14.00 - 18.00 hod.

Prehliadka expozície
Ukážky tradičných remesiel
Jazda na koňoch
Astronomické pozorovanie Slnka

15.00 hod.

Pravoslávna bohoslužba v kostolíku
sv. Michala Archanjela

16.30 hod.

Vystúpenie folklórneho súboru Vihorlat Snina

Celodenná vstupenka:

Kaštieľ: dospelí 3 € / deti 1€
Skanzen: dospelí 3 € / deti 1€

Tešíme sa na Vašu návštevu

NÁVŠTEVNÉ HODINY

Počas sezóny: od 1. mája do 31. októbra

EXPOZÍCIE A VÝSTAVY V BUDOVE KAŠTIEĽA

Pondelok – Piatok 09.00 – 17.00 hod.
Sobota – Nedeľa 14.00 – 18.00 hod.

EXPOZÍCIA ĽUDOVEJ ARCHITEKTÚRY A BÝVANIA

Pondelok – Nedeľa 09.00 – 18.00 hod.

Mimo sezóny od 1. novembra do 30. apríla

VÝSTAVY V BUDOVE KAŠTIEĽA

Pondelok – Piatok 09.00 – 17.00 hod.
Sobota – Nedeľa zatvorené

EXPOZÍCIE V BUDOVE KAŠTIEĽA A SKANZEN

otvorené len pre vopred ohlásené návštevy (min. 5 osôb)

MÚZEJNÉ NOVINY - Vydalo VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM
pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí v máji 2016.

Redakčná a grafická úprava: Mgr. Vasil Fedič, riaditeľ múzea, Mgr. Jana Fedičová. NEPREDAJNÉ.